

สสค. (eMail)

ส่ง : กสค.

รับที่ : ๘8709/66

29 ก.ย. 2566 เวลา : 6.00 น.

ที่ กค ๑๐๐๘/๑๓๐๖๔

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๙ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๖) ของธนาคารแห่งประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ภาพถ่ายหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ธพท.ฝสส. ๕๙๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง รายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๖) ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธพท.) ซึ่ง ธพท. เสนอมาเพื่อรายงานคณะกรรมการ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๑) ที่บัญญัติว่า “เรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือให้ต้องเสนอคณะกรรมการ” และเป็นไปตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (พ.ร.บ. ธพท.๖)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

มาตรา ๖๑ แห่ง พ.ร.บ. ธพท.๖ บัญญัติว่า “ทุกหกเดือน ให้ ธพท. จัดทำรายงานสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการเงิน นโยบายสถาบันการเงิน นโยบายระบบการชำระเงิน แนวทางการดำเนินงาน และประเมินผลเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อรายงานคณะกรรมการ ทั้งนี้ ให้จัดทำรายงานภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี”

๒. สารสำคัญ

ธพท. ได้มีหนังสือ ที่ ธพท.ฝสส. ๕๙๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ เสนอรายงานประจำปี (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๖) ของ ธพท. เพื่อรายงานคณะกรรมการ (สิ่งที่ส่งมาด้วย) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ภาวะเศรษฐกิจ และส่วนที่ ๒ การดำเนินงานของ ธพท. โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ ภาวะเศรษฐกิจ

๒.๑.๑ เศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๖ ขยายตัวที่ร้อยละ ๒.๒ ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๙ ในช่วงครึ่งหลังของปีก่อน โดยการส่งออกบริการขยายตัวต่อเนื่องตามจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น สำหรับการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวต่อเนื่องจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว ส่วนการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวชะลอลงจากช่วงครึ่งหลังของปีก่อน และการส่งออกสินค้าหดตัวโดยเฉพาะการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม รวมทั้งการใช้จ่ายภาครัฐหดตัวจากรายจ่ายเพื่อการอุปโภคตามการสิ้นสุดของการเบิกจ่ายของพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ และฉบับเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔

/ ๒.๑.๒ อัตรา ...

๒.๑.๒ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ดอลลาร์ สรอ.) และดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate: NEER) โดยเฉลี่ยแข็งค่าขึ้นจากช่วงครึ่งหลังของปีก่อน ซึ่งไตรมาสแรกค่าเงินบาทปรับแข็งค่าเป็นผลจากนักลงทุนคาดว่าธนาคารกลางสหรัฐอเมริกาจะชะลอการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายและการเปิดประเทศของจีนเร็วกว่าคาด อย่างไรก็ตาม เงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในไตรมาสที่ ๒ ปรับอ่อนค่าลงจากเงินหยวนที่อ่อนค่าลงจากตัวเลขเศรษฐกิจจีนที่ออกมาต่ำกว่าการคาดการณ์

๒.๑.๓ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ ๒.๔๙ ลดลงจากร้อยละ ๖.๕๔ ในช่วงครึ่งหลังของปีก่อนตามอัตราเงินเฟ้อหมวดพลังงานเป็นสำคัญ ส่วนหนึ่งเป็นผลของฐานสูงในปีก่อน ประกอบกับราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศลดลงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกและมาตรการลดค่าไฟฟ้าของภาครัฐชั่วคราว ในส่วนของอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานอยู่ที่ร้อยละ ๑.๘๗ ลดลงจากช่วงครึ่งหลังของปีก่อนที่ร้อยละ ๓.๑๔ จากผลของฐานสูงในปีก่อนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ในระยะต่อไปต้องติดตามการส่งผ่านต้นทุนที่อาจเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว และราคาอาหารสดที่อาจสูงขึ้นหากปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้เกิดภาวะภัยแล้งสูงกว่าที่คาดการณ์ รวมถึงแนวโน้มนโยบายของภาครัฐที่อาจเพิ่มแรงกดดันทั้งในด้านอุปทานและอุปสงค์

๒.๑.๔ เสถียรภาพด้านต่างประเทศของไทยอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งสะท้อนจากสัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่ต่ำ และสัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้นที่สูงเทียบกับเกณฑ์สากล ทั้งนี้ ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล ๑.๖ พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากที่ขาดดุล ๕.๕ พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในช่วงครึ่งหลังของปีก่อนตามดุลบริการ รายได้ และเงินโอนที่ขาดดุลลดลงจากการเพิ่มขึ้นของรายรับภาคการท่องเที่ยว และดุลการค้าที่เกินดุลเพิ่มขึ้นจากมูลค่าการส่งออกสินค้าที่ดีขึ้น สำหรับดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายในไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๖๖ ขาดดุล ๒.๕ พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากทั้งด้านสินทรัพย์และหนี้สิน โดยนักลงทุนไทยซื้อสุทธิตราสารทุนและลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ และนักลงทุนต่างชาติขายสุทธิหลักทรัพย์ไทย โดยเฉพาะตราสารทุนและตราสารหนี้ สอดคล้องกับเงินทุนไหลออกจากตลาดเกิดใหม่อื่น ๆ ตาม Global Risk-off Sentiment จากปัญหาสถาบันการเงินในสหรัฐอเมริกา

๒.๒ การดำเนินงานของ ธปท.

๒.๒.๑ แนวทางการดำเนินงานและประเมินผลนโยบายการเงิน

(๑) เป้าหมายนโยบายการเงิน

คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ดำเนินนโยบายการเงินภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อแบบยืดหยุ่น (Flexible Inflation Targeting) โดยใช้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในช่วงร้อยละ ๑-๓ เป็นเป้าหมายนโยบายการเงินด้านเสถียรภาพราคาสำหรับระยะปานกลางและสำหรับปี ๒๕๖๖

(๒) การดำเนินนโยบายการเงิน

(๒.๑) การดำเนินนโยบายอัตราดอกเบี้ย

ในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๖ กนง. ททยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย จำนวน ๓ ครั้ง จากร้อยละ ๑.๒๕ ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ มาอยู่ที่ร้อยละ ๒.๐๐ ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการกู้ยืมของภาคเอกชนทยอยปรับเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เป็นอุปสรรคต่อการระดมทุนโดยรวม ทั้งนี้ การทยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายจะช่วยลดความเสี่ยงด้านสูงของเงินเฟ้อและยืดเหนี่ยวเงินเฟ้อคาดการณ์ และมีประสิทธิผลมากกว่าการเร่งขึ้นอัตราดอกเบี้ยหลังจากพฤติกรรมปรับราคาของผู้ประกอบการได้เปลี่ยนไปแล้ว

(๒.๒) การดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน

ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๖ เคลื่อนไหวผันผวนตาม (๑) ความไม่แน่นอนของการดำเนินนโยบายการเงินของสหรัฐอเมริกา (๒) การอ่อนค่าของเงินหยวน และ (๓) ความกังวลต่อปัญหาสถาบันการเงินในสหรัฐอเมริกาและยุโรป นอกจากนี้ เงินบาทยังได้รับแรงกดดันเพิ่มเติมจากปัจจัยในประเทศ โดยเฉพาะความไม่แน่นอนทางการเมือง ดังนั้น กนง. จะยังคงติดตามพัฒนาการในตลาดการเงินและความผันผวนในตลาดอัตราแลกเปลี่ยนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งผลักดันการสร้างระบบนิเวศใหม่ในตลาดอัตราแลกเปลี่ยน (FX Ecosystem) อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดแผนงานสำหรับปี ๒๕๖๖ ดังนี้ (๑) ส่งเสริมการใช้สกุลเงินท้องถิ่น โดยผ่อนคลายนโยบายการโอนเงินออกนอกประเทศและผ่อนคลายนโยบายให้บริษัทไทยส่งเงินให้บริษัทแม่ในต่างประเทศช่วยบริหารได้ (Notional Pooling) (๒) สนับสนุนให้นักลงทุนไทยออกไปลงทุนในต่างประเทศ โดยขยายวงเงินลงทุนหลักทรัพย์ต่างประเทศสำหรับนักลงทุนรายย่อยโดยไม่ผ่านตัวแทน และ (๓) สนับสนุนให้บริษัทและนักลงทุนต่างชาติทำธุรกรรมในไทย โดยขยายขอบเขตโครงการ Non-resident Qualified Company (NRQC) เพื่อให้บริษัทต่างชาติเข้าร่วมได้สะดวกและครอบคลุมหลายอุตสาหกรรม และผ่อนคลายนโยบายให้นักลงทุนต่างชาติที่ลงทุนในตลาดพันธบัตรไทย (End Beneficiary) สามารถทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนกับสถาบันการเงินไทยได้เองโดยไม่ผ่านตัวกลาง

(๒.๓) ด้านการรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน

กนง. เห็นความสำคัญของการมีมาตรการเฉพาะจุดและแนวทางแก้ไขปัญหานี้อย่างยิ่งยวดสำหรับกลุ่มเปราะบาง โดยแม้ว่าเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องจนทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของภาคธุรกิจและครัวเรือนโดยรวมปรับดีขึ้น แต่ฐานะการเงินของภาคธุรกิจโดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) และครัวเรือนบางกลุ่มยังเปราะบางและอ่อนไหวต่อค่าครองชีพ รวมถึงภาระหนี้ที่สูงขึ้น กนง. จึงสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ที่ครัวเรือนอย่างยั่งยืน ซึ่งมีหลัก ๓ ประการ ได้แก่ (๑) ทำอย่างครบวงจร ให้เหมาะกับลักษณะและสาเหตุของปัญหาในแต่ละช่วงเวลาของการเป็นหนี้ (๒) ทำถูกหลักการ มีแนวทางเหมาะสมและเป็นธรรมกับทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ รวมทั้งคำนึงถึงผลข้างเคียงหรือผลเสียในระยะยาว และ (๓) ร่วมมือกับทุกภาคส่วน เพื่อแก้ปัญหานี้ให้ครบทุกประเภท

๒.๒.๒ แนวทางการดำเนินงานและประเมินผลนโยบายสถาบันการเงิน

(๑) การดำเนินงานด้านนโยบายกำกับสถาบันการเงิน และการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและเศรษฐกิจโดยรวม

คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) ให้ความสำคัญกับการออกและปรับปรุงนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคง มีการบริหารความเสี่ยงที่ดี และส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและเท่าทันความเสี่ยงใหม่ ๆ ในอนาคต รวมถึงติดตามประสิทธิภาพของนโยบายอย่างต่อเนื่องเพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางการปรับปรุงให้เหมาะสมควบคู่กับการรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน โดยสรุปความคืบหน้าในการดำเนินนโยบายในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๖ ได้ดังนี้

(๑.๑) การดำเนินงานด้านนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

(๑.๑.๑) การปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินและผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) โดยอยู่ระหว่างทบทวนขอบเขตการประกอบธุรกิจและรูปแบบการลงทุนของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งบทบาทบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์หรือสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย เพื่อพิจารณาลดข้อจำกัดการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาลด ละ เลิกหลักเกณฑ์ที่ไม่ชัดเจนและเพิ่มความชัดเจนของหลักเกณฑ์

(๑.๑.๒) การปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ (บปส.) ต้องถือปฏิบัติ เพื่อให้ บปส. สามารถดำเนินกิจการตามพันธกิจและลดอุปสรรคในการดำเนินงาน ดังนี้ (๑) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การถือครองอสังหาริมทรัพย์รอการขาย (Non – Performing Asset : NPA) โดย บปส. ทุกแห่งสามารถถือครอง NPA ได้ไม่เกิน ๑๕ ปี และกำหนดการกันสำรองที่ยืดหยุ่นกว่าสำหรับ บปส. นอกกลุ่มธุรกิจการเงินของสถาบันการเงิน เพื่อให้เป็นแหล่งรองรับ NPA ของระบบ (๒) ยกระดับการกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล โดยกำหนดแนวทางการทำธุรกรรมกับ Related Party และห้ามผู้มีอำนาจในการจัดการของ บปส. ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจในการจัดการในองค์กรอื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจาก ธปท. เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) และ (๓) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้มีความชัดเจนและลดภาระการดำเนินงานของ บปส.

(๑.๑.๓) การพัฒนาการให้บริการทางการเงินแก่คนพิการ โดย ธปท. ได้กำหนดมาตรฐานแนวปฏิบัติขั้นต่ำสำหรับการให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าผู้พิการอย่างเป็นทางการเป็นธรรม ทั้งนี้ กนส. ให้ ธปท. คำนึงถึงความเหมาะสมในด้านต้นทุนของสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจและไม่ก่อภาระเกินความจำเป็น

(๑.๑.๔) การกำกับดูแลภัยทุจริตทางการเงิน เพื่อยกระดับภัยทุจริตทางการเงินให้เป็นความเสี่ยงสำคัญระดับองค์กรในสถาบันการเงิน และต้องมีการจัดการให้ครอบคลุมถึงการป้องกันตรวจจับ ตอบสนอง และรับมือ รวมถึงการดำเนินการเพื่อรองรับพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ (พ.ร.ก. มาตรการป้องกันฯ) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดเตรียมระบบและกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล และสร้างกลไกความร่วมมือ เพื่อให้สามารถระงับการทำธุรกรรมของบัญชีต้องสงสัยได้อย่างทันกาล นอกจากนี้ จัดให้มีการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับ พ.ร.ก. มาตรการป้องกันฯ

(๑.๑.๕) ผลการตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ ปี ๒๕๖๕ และแนวทางการตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ปี ๒๕๖๖ สรุปได้ดังนี้ ในปี ๒๕๖๕ ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งมีฐานะเงินกองทุนมั่นคงและความสามารถในการหารายได้โดยรวมปรับตัวดีขึ้น แต่ยังคงพบข้อบกพร่องในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานบางประการ เช่น การปรับปรุงวิธีการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ระบบ Mobile Banking ขัดข้องบ่อยครั้ง เป็นต้น สำหรับแนวทางการตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ปี ๒๕๖๖ ธปท. จะเน้นการตรวจสอบแบบรวมกลุ่ม (Full Consolidation) โดยเฉพาะบริษัทในกลุ่มธุรกิจที่มีนัยสำคัญหรือมีการทำธุรกรรมดิจิทัลที่ซับซ้อน รวมถึงการตรวจสอบในลักษณะ Activity-based มากขึ้น ในครั้งนี้ กนส. ได้เน้นย้ำให้ ธปท. ประเมินความพร้อมและสถานะความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อกายหลังสิ้นสุดมาตรการผ่อนปรนหลักเกณฑ์การพิจารณาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Significant Increase in Credit Risk : SICR) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๙ เรื่องเครื่องมือทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standards : TFRS ๙) ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ รวมทั้งให้ทบทวนแนวทางการดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องแก่สถาบันการเงินตามมาตรา ๔๑ และ ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้มีความชัดเจนและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

(๑.๒) การรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและเศรษฐกิจโดยรวม การประเมินเสถียรภาพระบบการเงินไทยพบว่า มีความเสี่ยงจากการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายในอัตราที่ช้ากว่าต่างประเทศ และการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยอย่างค่อยเป็นค่อยไป ประกอบกับเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้น ส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มเปราะบางทั้งภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจโดยรวมมีแนวโน้มปรับดีขึ้น รวมทั้งมาตรการด้านสถาบันการเงินซึ่งสนับสนุนให้ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีฐานะเข้มแข็งโดยมีสภาพคล่องและอัตราส่วนเงินสำรองที่มีต่อสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPL Coverage Ratio) อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามความเสี่ยงในระยะต่อไป ในครั้งนี้ กนส. ได้เน้นย้ำให้ ธปท. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับ

หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย กำหนดแนวทางแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน แนวทางแก้ไขปัญหา และลำดับการใช้เครื่องมือในกรณีเกิดวิกฤต ที่ชัดเจน รวมทั้งซักซ้อมกระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันการณ์ โดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบ (Designated Persons) ในเรื่องนี้ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน

(๒) การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

กนส. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการเงินไทยเพื่อสนับสนุน การเข้าสู่เศรษฐกิจการเงินดิจิทัลและการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนและติดตามความคืบหน้าของ การดำเนินงานตามแนวนโยบายภูมิทัศน์ใหม่ (Financial Landscape) ภาคการเงินไทย ซึ่งมีความคืบหน้า การดำเนินงานในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๖ ดังนี้

(๒.๑) การรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชน เรื่อง แนวทางการขออนุญาต จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) และแนวทางดำเนินการระยะต่อไป โดยเอกสารแนวทางการอนุญาต ให้จัดตั้ง Virtual Bank (Consultation Paper) ได้เผยแพร่และรับฟังความเห็นตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และ กนส. เห็นชอบแนวทางของ ธปท. ในการพิจารณาความเห็นดังกล่าว ทั้งนี้ กนส. ให้ ธปท. จัดทำ Consultation Paper ฉบับปรับปรุง เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำร่างประกาศกระทรวงการคลัง ในการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตจัดตั้ง Virtual Bank ที่เหมาะสมต่อไป ซึ่ง ธปท. ได้จัดทำ Consultation Paper ฉบับปรับปรุงและเผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชนแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ และได้สรุปผลการรับฟังความเห็นให้ กนส. ทราบเรื่องเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

(๒.๒) ความคืบหน้าและแผนการดำเนินการของ ธปท. ในการผลักดันให้ สถาบันการเงินสนับสนุนภาคธุรกิจปรับตัวไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Green/Transition Finance) โดย ธปท. ได้สื่อสารความคาดหวังที่ชัดเจนกับสถาบันการเงินเพื่อสนับสนุนให้สถาบันการเงินผนวกปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ในกระบวนการดำเนินธุรกิจ และเร่งพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สนับสนุนการปรับตัวด้านสิ่งแวดล้อม แก่ภาคธุรกิจ นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดทำ Thailand Taxonomy ระยะที่ ๑ สำหรับภาคพลังงานและภาคการขนส่ง ซึ่งคณะทำงาน Thailand Taxonomy เปิดรับฟังความเห็นร่างรายงาน Thailand Taxonomy ระยะที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖ และได้ปรับปรุงเอกสารและเผยแพร่เอกสารดังกล่าว เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ทั้งนี้ กนส. ให้ ธปท. ประสานกับ ก.ล.ต. เรื่องการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการ ด้านสิ่งแวดล้อมของภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ภาพรวมการกำกับดูแลมีความสอดคล้องกัน รวมถึงพิจารณา แนวทางสนับสนุนอื่นเพิ่มเติมด้วย

(๓) การดำเนินงานในการเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน

ในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๖ ไม่มีสถาบันการเงินแห่งใดขอกู้ยืม สภาพคล่องจาก ธปท. โดยมีเพียงการขอกู้ยืมเพื่อทดสอบระบบงานจากสถาบันการเงิน จำนวน ๓ แห่ง ทั้งนี้ สถาบันการเงินทุกแห่งสามารถส่งมอบสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งและชำระคืนเงินกู้ยืมได้ตามกำหนด

๒.๒.๓ แนวทางการดำเนินงานและประเมินผลนโยบายระบบการชำระเงิน

คณะกรรมการระบบการชำระเงินให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านนโยบาย ระบบการชำระเงิน เพื่อให้ระบบการชำระเงินของไทยมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งยกระดับการกำกับดูแล ระบบการชำระเงินของประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยสรุปการดำเนินการพัฒนาระบบ การชำระเงินภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย (Payment Strategic Direction) ภายใต้หลักการ ๓ ด้าน ของช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๖๖ ได้ดังนี้

(๑) Openness ประกอบด้วย Open Infrastructure Open Data และ Open Competition

(๑.๑) Open Infrastructure พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงินที่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันและเชื่อมโยงกันได้ ภายใต้โครงสร้างธรรมาภิบาลที่ดีและมีโครงสร้างราคาที่เหมาะสม โดย ธปท. อยู่ระหว่างผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินและการชำระเงินสำหรับภาคธุรกิจ (Smart Financial and Payment Infrastructure for Business) หรือ PromptBiz โดยในไตรมาสที่ ๒ ปี ๒๕๖๖ ธปท. และคณะทำงานได้ทดสอบการทำงานของระบบ ซึ่งคาดว่าระบบ PromptBiz จะเริ่มทยอยให้บริการได้ภายในปี ๒๕๖๖ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการใช้มาตรฐานสากล ISO ๒๐๐๒๒ โดยได้เริ่มใช้งานกับการเชื่อมโยงบริการโอนเงินต่างประเทศ ระบบโอนเงินรายย่อยครั้งละหลายรายการ (Bulk payment) และระบบบาทเน็ต (BAHTNET) แล้ว รวมทั้งได้กำหนดแนวทางพัฒนาโครงสร้างธรรมาภิบาลของระบบการชำระเงินตาม Payment Directional Paper ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) การจัดตั้งคณะขับเคลื่อนระบบการชำระเงิน (Payment Strategy Forum: PSF) เพื่อขับเคลื่อนนโยบายของ ธปท. (๒) การจัดตั้งกลุ่มงานจัดการบริการชำระเงินสำคัญ (Central Payment Services Office : CPSO) และ (๓) การปรับปรุงการจัดการโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินสำคัญให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

(๑.๒) Open Data ใช้ประโยชน์จากข้อมูลชำระเงินดิจิทัลผ่านการบูรณาการข้อมูลธุรกรรมชำระเงินของภาคการเงินและภาครัฐ โดย ธปท. ได้ดำเนินโครงการนำร่องการบูรณาการข้อมูลธุรกรรมชำระเงินในระดับรายธุรกรรม (Transaction Data) ในระยะที่สอง โดยจะมีการรวบรวมข้อมูลธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๗ ของระบบ นำมาวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนการจัดทำนโยบายการชำระเงิน และพัฒนาบริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

(๑.๓) Open Competition สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการแข่งขันของผู้ให้บริการชำระเงินและใช้เทคโนโลยีใหม่พัฒนานวัตกรรมบริการชำระเงินในประเทศและระหว่างประเทศ โดยทบทวนเกณฑ์การจัดระดับความสำคัญของระบบการชำระเงินรายย่อยของไทย และทบทวนกรอบการกำกับดูแล (Oversight Framework) ด้านธรรมาภิบาล รวมทั้งขยายบริการชำระเงินระหว่างประเทศในภูมิภาค และเพิ่มบทบาทไทยในเวทีสากล ซึ่ง ธปท. ได้ผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์ ๕ แห่ง เข้าร่วมให้บริการ QR Code แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ครบ ๖ ประเทศ ที่ได้เชื่อมโยงการชำระเงินระหว่างประเทศผ่าน QR Code ไปแล้ว ได้แก่ ญี่ปุ่น กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ นอกจากนี้ ธปท. ร่วมกับธนาคารกลางอาเซียน-๕ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ได้ลงนามใน Nexus Project Agreement ร่วมกับ Bank for International Settlements (BIS) เพื่อเป็น First Mover ในโครงการ Nexus ซึ่งเป็นโครงการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินรายย่อยแบบทันทีระหว่างประเทศแบบพหุภาคี (Multilateral)

(๒) Inclusivity ประกอบด้วย Adoption และ Literacy

(๒.๑) Adoption ขยายและส่งเสริมการชำระเงินด้วย Digital Payment ให้ทั่วถึงครอบคลุมยิ่งขึ้น โดย ธปท. อยู่ระหว่างจัดทำโครงการสำรวจการบันทึกพฤติกรรมชำระเงินประจำวันของประชาชน (Payment Diary) ประจำปี ๒๕๖๖ เพื่อนำมาใช้ดำเนินนโยบาย และส่งเสริมการใช้ Digital Payment รวมทั้งเผยแพร่บทความเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการชำระเงินภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย (Payment Strategic Direction) ผ่านช่องทาง Social Media ต่าง ๆ

(๒.๒) Literacy ยกระดับการให้ความรู้การใช้งาน Digital Payment อย่างปลอดภัย โดย ธปท. อยู่ระหว่างจัดทำแผนงานให้ความรู้เรื่องภัยการเงิน เพื่อให้ประชาชนใช้งาน Digital Payment ได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และไม่ถูกหลอกลวง โดยจะยกระดับให้เป็นความร่วมมือระหว่างภาคการเงินและภาคส่วนอื่น ๆ คาดว่าจะเริ่มดำเนินการตามแผนภายในไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๖๖

/ (๓) Resiliency ...

(๓) Resiliency ประกอบด้วย Regulation และ Supervision

(๓.๑) Regulation มีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่ยืดหยุ่นรองรับความเสียหายใหม่ โดย ธปท. ได้ออกแนวนโยบายการป้องกันภัยทุจริตจากการทำธุรกรรมทางการเงินซึ่งได้ประกาศและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ และอยู่ระหว่างปรับปรุงและ/หรือออกประกาศหลักเกณฑ์ภายใต้พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ (พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินฯ) เช่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบธุรกิจ กรรมการ และผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของผู้ประกอบธุรกิจตาม พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินฯ การดำเนินการเกี่ยวกับเงินรับล่วงหน้า กรณีผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับดูแลสิ่งพิทักษ์ทรัพย์ เป็นต้น

(๓.๒) Supervision พัฒนาเครื่องมือ สร้างกลไกความร่วมมือและการยกระดับความพร้อมบุคลากรด้านการกำกับดูแล โดย ธปท. ได้พัฒนาเครื่องมือการกำกับตรวจสอบเพื่อรองรับ Risk-Based และ On-Going Supervision และอยู่ระหว่างการพัฒนา Supervisory Tools ด้าน e-Payment สนับสนุนการตรวจสอบทั้ง Onsite และ Offsite มีกำหนดแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๗

๓. ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๖๑ แห่ง พ.ร.บ. ธปท.ฯ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบรายงานประจำครึ่งปี (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๖) ของ ธปท. ตามที่ ธปท. เสนอมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในโอกาสแรกต่อไปด้วย
จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐา ทวีสิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
กองนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน
โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๑๖
โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๖๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ abhisadav@fpo.go.th